

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

20 Banî Numărul

Administrația strada Gărei No. 25

Abonamentul Lei 10 pe an

Cestiuni de edilitate

Am zis într'un număr trecut că ne vom ocupa de cestiunile de edilitate publică ale orașului. Incepem astăzi cu ceea-ce este mai important: Serviciul Tehnic.

Consiliul communal, față cu starea prosperândă a finanelor sale, a fost de o lărgă neintrecută de părinții altor orașe ori de câte ori i s'a cerut sacrificii de acele cari pareau a aduce îmbunătățiri reale în gospodăria orașului.

Consiliul a fost atât de larg la inimă că n'a fost cerere ori-cit de puțin justificată, formulată de primar, pe care să o fi respins. Admiterea de majoritatea consiliului a împrumutului de 2 milioane propus de fostul primar Coiciu, pe simple enumerări de construcțiuni, a unui cazin communal, unui institut de hidroterapie etc. e o dovadă suficientă despre această.

Acum, în urmă, sporirea lefurilor și numirea unui inginer-șef al comunei cu leafa de 1000 lei pe lună, în loc de 400 cât era până acum, căruia s'a acordat 3 ajutoare cu câte 300—350 și 400 lei de fie-care, în loc de unul singur de pînă aci, e încă o dovadă de spiritul progresist al aleșilor comunei.

Sume însemnate au fost și sunt puse la dispoziția administrației comunale pentru lucrările de primă utilitate, cum sunt de es. drumurile și pavagele. Anul trecut s'au cheltuit, numai pentru drumuri, peste 200.000 lei. Pentru anul curent, când numai lefurile personalului dirigent din acest serviciu s'au împătrit, ne așteptăm ca cheltuelile acestui capitol bugetar să fie și mai mari.

Ne aducem aminte, chiar noi, de la acest ziar, am pledat pentru mărirea lefei inginerului-șef, ce se va angaja, pentru că nu puteam pretinde unui specialist din această branșă, capabil și activ,

tot zelul său pentru lucrările comunei, în schimbul numai a 400 lei lunar.

Era fatal să suferim ca fostul inginer să se angajeze și cu lucrări particulare, în detrimentul afacerilor comunei.

Ne facem datoria a constata aci că consiliul n'a precupețit de loc cu mijloacele de train ce se cuvenea a se acorda acelui ce e chemat a gospodări viitoarele lucrări de milioane a comunei, și a dat mai mult de cât ne-am fi putut aștepta noi, cari propunem această îmbunătățire în serviciu.

Nu ne pare de loc rău de ascendentul ce ziarul nostru a avut la consiliul communal; din potrivă, ne bucurăm, cum ne-am bucurat atunci, când d-l inginer Duca bine-voiască a primi propunerea ce i s'a făcut de a se angaja cu redijarea planurilor de înfrumusețarea orașului, pentru care consiliul a fost gata a-i plăti pentru o prea frumoasă remunerațiune, ne bucurăm zicem, pentru că ne așteptăm la lucrări serioase, de acele care cer studii profunde, totă competența și munca ce o poate omul presta în serviciul cauzei cărei s'a devotat: ne așteptăm la începerea studiilor proiectelor de înfrumusețare indicate de procesul-verbal a comisiunii instituită în acest scop.

— Pe când până la aceste sporuri în serviciul tehnic, lucrarea d. es. de șosele și pavage pe care aiurea, pe locuri drepte, o căpătuește picherii—se făcea tot de inginerul-șef, astăzi numai poate fi cazul; inginerul-șef și poate vedea în liniște de lucrările cele importante, dîndu-le, rînd pe rînd, soluțiunile cuvenite.

Deja începutul s'a făcut cu regulamentul de construcțiuni și alinieri, căruia îi va urma și acela al curățirii și strîngerei gunoaielor de prin casele și curțile particulare.

Vor veni după aceea dări de seamă din partea serviciului tehnic asupra pla-

nurilor ce s'au făcut comunei, de a se protegia malurile orașului și de a se ilumina electric tot orașul, cestiuni importante la ordinea zilei, pe cari consiliul trebuie să evite de a le tranșamai înainte de a avea avisul omului său special, căruia, numai trebuie să-i acorde totă încrederea explicațiunilor asupra propunerilor ce i se fac.

Așa înțelegem noi rostul unui serviciu tehnic fie și într'o comună mică ca Constanța; altmintrelea, veți d-ta, se poate întâmpla că bietul consiliu, atât de suflet bun, la cea mai inofensivă apreciere greșită, să fie tratat de la o distanță prea desproporționată cu bunele sale intențiuni: vrem *ordine în lucrări, muncă și devotament, răspundere întregă*, și în bine și în rău, numai asupra acelor ce o datoresc.

* * *

*Estă discursul pronunțat de dl C. Naum la
sfîșirea steagului societății „Ajutorul”
a Românilor Macedonenți și Al-
banezilor din Constanța
promis în unul din
numerele tre-
cute.*

Strângeți-vă, uniți-vă; toți la un loc să gîndesca ca unul; *unul, mare și falnic*. Să vă fie idealul, iar puterea de muncă fie-vă dusă de dorul a mi de suflete ce se rogă împreună....

Tinerii societății *Macedo-Român-Albaneză*, compusă numai din voinice brațe, din nobile inimi și aspirațiuni îi urez drum fericit pe calea grea, spinosă, dar presărată cu flori, cu blinde chipuri de fecioare, ce ca niște suflete din rai, vă vor mulțumi de luptă, zimbetele lor fericite, ale celor ce înainte suferea, dar acum le veți scăpa, surisul acela va fi prima răsplată: în urma faima se va duce mai departe și din întunecatele văi, după strălucitele câmpii ale Albaniei și Macedoniei veți auzi laude, veți auzi cântecele dulci, rugătoare, sfinte ce se vor

ridica la cer, în pomenirea celor ce luptă și înaintea vechilor altare, în bisericile unde strămoșii se rugau, în limbile lor ce ne este atât de scumpă, în acele tempie, singurul refugiu și loc de rătăcire, vor răsună iarăși cântecele de biruință, imnurile sacre ce vor celebra victoria, va reînvia întristatele inimi ale acelor frumoase țări.

Lupta e începută; nu focul, nu omorul sau rasvrătirea ne sunt armele, nu! Societatea de cultură *Macedo-Română*, din partea careia sunt tinăr aici ca să salut noua forță, noul meteor ce răsare într-o aurora așa de splendidă, — acea veche societate, e de mult în foc: ținta, câmpul ce voește să-l cucerească e împunător fraților de la Pind: trebuie mai întâi cultivat dorul de ce e românesc: apoi arătat dușmanul; dușmanul nostru e comun și el slăbește, voind să semene resvrătire, imperiul în mîinele cărnii e soarta noastră.

Majestatea sa imperială trebuie ca să fie convinsă că în munți aceia, în vălcelele și pădurile macedone, și albaneze poate găsi soldați credincioși, iubitori de țară; adică de pământul lor, și cari pentru imperiu, își dă viața, de orice viața lor e strâns legată cu cea a Turciei, căci biruită aceasta, cea-laltă e mîrtă.....

Veți deștepta dorul rominismului, al iubirii de pământul Alban și Macedonian: Văile în urmă vor strânge mai mult legăturile ce de secol sunt între Albani și Arumăni, legături justificate prin timp, prin istorie, prin sânge și limbă, prin aceiași trebuința de luptă și prin același ideal.

Uniți totul. Acolo e puterea. Devisa, icóna Vă e înainte.

Subt cerul acesta plin de lumină dulce și ospitalieră a filiiit steagul vostru: lupóica hrănind cu laptele ei oțelitul popor roman, și Constantin și Elena, Sfinții Imperați, luptători ce au avut *crucea* ca geniu; ei vor ajuta lupta comună, căci partea dreaptă curată; dreptatea este partea asupriților. Și dacă sunt asupriți, dacă elementul străin, pismaș, dușman de mîrtă, voește să ia viața, răpind și furând limba, simțul iubirii de țară; otrăvind sufletele cu amorul murdar pentru o țară depărtată, vrășmașă și nouă și imperiului, o țară de ómeni mândri, ce au ridicat, într'un moment de nebunie, armele contra Turciei, dar pe care puterea Imperială i-a zdrobit, dacă voesc copiii să le insufe acesta

iubire în școalele lor, în bisericile ce vor să și le înmulțească. Voi veți fi acolo. Cu toți uniți veți merge înainte..... pe urmele luptătorilor vor crește flori... pe câmpurile și văile presărate cu satele fraților noștri. Cei bătrâni se vor ruga în nouile biserici; în noi școli părinți fericiți și vor duce copil ca să-l învețe iubirea de țară, să-l învețe limba strămoșilor....

Bravi luptători, fie-ve drumul fericit....

— De aici, sunt atâtea veacuri, privea întristat acel Roman, spre mare, așteptând dorita corabie din patria lui după còstele rizătoare, dintre grădinele acoperite de cerul albastru al Italiei. Dar valurile veneau rind pe rând a se perde, pe auritul nisip: spume albe erau presărate pe albastru câmp pe care mugea vîntul aspru... Și pe țermul străin, singur, rătăcea acel Roman exilat, bătrân, cu sufletul sfășiat de durere....

Știe Tomis câte lacrimi a vîrsat poetul în amurgurile acelea când soarele se apleca spre fericița lui țară, strălucind pe temple, pe marmura palatului și prin grădinele de palmieri?....

Tot acest Tomis, Constanța noastră, e mîndră astăzi de darul în bronz făcut nemuritorului.

Și tot ast-fel sunt și acei sermani, ce plîng și sufer, colo pe departatele țermuri ale Adriaticei, prin munți aceia umbroși, falnici, ce răsuna, în amurg, de doinele de dor ale voinicilor.

Numai atât că ei nu sunt uitați.... Priviți împrejur: atâtea inimi pline de viață.....

Și nu vi se vor ridica bronzuri pe scări de marmură, mormintul unei vieți, ce rinduri de aur în paginile sfinte ale istoriei; glorie frumoase și dulce...

C. Naum

Student al facultății juridice
din București.

INFORMAȚIUNI

M. Sa Regina a sosit din străinătate, aflându-se acum la reședința de vară în Sinaia.

* * *

Încă nu e fixată ziua când Familia Regală va veni în Constanța, pentru botezul vapoarelor „*Carol I-lea*” și „*Principesa Maria*”, din cauză că nu se știe când primul vapor va sosi din Glasgow, unde a fost construit.

* * *

În privința vizitei Familiei Princiare

bulgare la Curtea noastră, se menține ziua de 24 curent, când A. S. R. Principele Ferdinand va sosi prin Ruscink, în Sinaia, unde va sta două zile, după care va pleca, prin Constanța la Varna,

O rectificare. — Mai zilele trecute mai toate ziarele bucureștene publicau un entrefileu în copriinderea următoare: „Consiliul comunal din Constanța s'a ocupat în ultima sa ședință, cu chestia înființării cartierului nou-românesc”.

„După propunerea d-lui consilier P. Georgescu, directorul gimnaziului „Constanța”, s'a decis ca vîndarea locurilor să se facă cu prețuri, numai locuitorilor români, stabiliți în acest oraș”.

Informațiunea e eronată.

Lucrurile stau așa: d-l consilier P. Grigorescu, directorul ziarului „Constanța”, iar nu al gimnaziului, a propus și consiliul a încuviințat în unanimitate, ca să se roage d-l ministru de interne să revie asupra ordinului ce a dat, prin care nu aproba vîndarea locurilor cu prețuri fixe numai la români, decisă în atâtea rinduri de consiliul comunal, ci să facă un cap de lege în acest scop, dacă e nevoie, după cum s'a făcut când cu largirea și romanizarea orașului Brăila de la 1859 și până la 1893, sub imperiul actualei legi.

Directorul ziarului nostru n'a cerut de cât o apreciere dreaptă a împrejurărilor locale și o măsură românească din partea celor de la centru, la a cărei introducere muncește în zadar, cu fapta și cu caventul, de șapte ani de zile.

Nefericire lui, dacă n'a putut face să se treacă la centru o propunere pe care *toată lumea locală* o găsește equitabilă și care s'a practicat în Constanța la venirea și localizare Tătarilor din Crimeea, sub guvernul pe care ne-am deprins a-l numi nepatriotic, turcesc.

Locurile destinate aceluiași cartier s'au scos în licitație publică și se vor vinde în zilele de la 21—31 Iulie a. c. la ori-cine va da mai mult; așa a voit cei de la centru și așa s'a făcut.

Românii vor locui în împrejurimi, la 3—4 kilometri de oraș, pe pămînturi rurale, pe cari nu le pot cumpăra străinii; concurența în oraș fiind imposibilă între ei și străinii îmbogățiți prin valoarea enormă ce locurile lor vechi au căpătat grație capitalurilor României angajate în Podul Dunărei și portul Constanței.

În schimb, comuna va avea mai mult

În lada sa, fie 100,000 lei. Așa se face politica economică, economia națională și socială în țara românească!

Pe ziua de 19 curent, consiliul comunal al Constanței e chemat a se pronunța în chestiunea planurilor prezentate de d-l inginer Tudor Dimitrescu, privitoare la protecțiunea malurilor și în privința unei noi propuneri a Societății berlineze „Union” pentru iluminarea cu electricitate a caselor particulare, pe lângă concesiunea ce i-a fost acordată de Primărie.

Mari nenorociri au să se întâmple cu tirul de la Anadolkiot. Mai zilele trecute un glonte a trecut pe la botul cailor d-lui N. Popa, din Pelitlia, ce venea pe drumul de la Mamaia la Constanța. La 16 curent un glonte a străpuns un arbust de lângă bordeiul omului de paza a carierei de nisip.

La 17 curent, fără a se fi ridicat steagul pentru începerea tirului, glonțele sburau peste cariera unde erau o sumă de căruțe cu cai și oameni. A fost un adevărat miracol că nimine n'a fost lovit, așa spuneau toți carușii, cari acum, ne mai intrerupându-se tirul nici la amiață, neridicându-se steagurile, nu mai pot lucra de cât noaptea.

Avis d-lui Comandant al diviziei.

La reparațiile stradelor Mahomedane se întrebuințează tot nisip negru, din carierele comunei, tot ca pe timpul nevoilor din anii trecuți. Semnalăm cazul d-lui inginer șef al comunei, spre a lua cuvenitele dispozițiuni.

D-l ajutor de primar P. Papaianopulo a fost delegat a cumpăra 12 cai pentru serviciul pompierilor și curățitul stradelor. D-sa a și cumpărat și adus acești cai din târgul anual de la Buzeu, însoțit fiind la această cumpăratură numai de șeful pompierilor. Căiți sunt frumoși grași, nu știm de vor fi sănătoși.

Ar fi trebuit ca d-l veterinar al comunei să însoțească pe d-l ajutor la această cumpăratură, singura atribuțiune mai importantă din acele care-i sunt încredințate la comună; altmintrenea ce noima au capul serviciilor speciale comunale?

De curând s'a numit un nou conducător în serviciul tehnic al Primăriei, în persoana unui Givani Marino, fost supraveghetor de lucrări la o companie

de drumuri de fer italiană, — probabil fără nici un alt titlu — cu leafă de 350 lei lunar, spre a ajuta d-lui inginer șef al comunei la studiile și planurile ce va face pentru canalizarea orașului. Să ne permită d-l inginer șef al întrebării n'ar fi găsit pentru acest post un absolvent al școlilor noastre?

Prin o scrisoare ce ne a trimis mai de mult, al cărei conținut regretăm a se fi pierdut cu expediția la Galați, d-l Colonel Chirișescu, ne roga să arătăm sentimentele d-sale de recunoștință d-lui prefect al județului, d-lui primar și întregului consiliu comunal, precum și tuturor prietenilor și cunoșcuților cari au bine-voit a lua parte la durerea adâncă de care a fost isbit, prin pierderea unicului d-sale fiu.

După informațiunile ce ziarele au putut culege, asupra tragicului sfârșit al nefericitului tiner, nu se știe încă dacă a fost un monstruos asasinat sau sinucidere.

Poliția din Paris cercetează cauzele fără efect până acum.

Epitropiei școlii mahomedane ce se construiesc în Constanța, în stil maur, d-l ministru al cultelor a făgăduit un ajutor bănesc îndată ce se va întoarce din concediu d-l prim-ministru Sturza, când delegații epitropiei se vor prezenta din nou d-lor miniștrii la București.

Ar fi bine ca d-l ministru să acorde ajutorul de 20,000 lei cerut, ne-fiind vre-o sumă imposibilă de suportat.

Atragem atențiunea publicului asupra depositului de mașini agricole al vechii firme *Stradecker*, stabilit în orașul nostru, strada Grivița, ținut de d-l Ion Filip, magazin de confiență, foarte bine asortat cu tot felul de mașini.

Rugăm pe d-l diriginte al poștei din plasa Constanța, să bine-voiască a orându-i ca plicurile pentru Omërcea și cătune să fie ridicate și distribuite din gara Murfatlar unde zac cu săptămênile, din cauză că nu are cine să le ridice.

Mulți abonați ni se plâng că nu primesc de loc ziarul, iar alți că îl primesc mototolit și murdar, ca nu se mai poate citi.

Rugăm cu stăruință pe cei cărora le lipsesc să ne semnaleze cazul prin o mică carte postală, fiind siguri că vor fi satisfăcuți; iar contra mototolirei ziaru-

lui am luat dispoziția ca numerile ce se distribuie la țară să fie închise. Ori cine ar primi ziarul cu envelope rupte să bine-voiască a ne arăta cazul, și vom cere amendarea și îndreptarea contravenientului.

Examinele au curs peste săptămână la ambele școli secundare din localitate: școala profesională de fete și gimnaziu.

Asistând la câte-va lecții de la școala de fete și observând expoziția de lucruri manuale, am rămas pe deplin mulțumiți de rezultatul obținut în primul an, pentru care aducem felicitările noastre domnișoarelor maiestre de croitorie și lingerie, întreg corpului didactic al acestei școli și în deosebi d-nei directoare Valentina Georgescu, pentru ordinea și curățenia esemplară ce domnesc în institut.

O școala profesională de fete între elemente eteroglate și eterogene ale orașului este tot ce poate fi mai nimerit în Constanța. Mai rămâne ca d-nul ministru să-i dea importanța ce i se cuvine aici, prin clădirea unui local, spre acest scop, în centrul orașului, ca fetițele ce o frecventază să nu fie silite a lua orașul de-alungul și latul până să vie la școală.

D-l inginer St. Gheorghiu terminând lucrările și instalația pentru aducerea apei pentru gară și port, de la Anadolkiot, asupra cărora vom face în curând o dare de seamă mai amănunțită, lucrarea fiind complet reușită.

Aflăm cu multă plăcere că tinerii studenți ai facultății noastre de drept, d-nii At. Rainoff și P. M. Miloșeff, au reușit printre cei dintâi la examenele de licență. Asemenea d-l Nicu Blebea la examenul de licență în litere și științe.

Felicitările noastre cele mai sincere tinerilor dobrogenti licențiați.

D-l Rainoff s'a și înscris ca avocat în baroul Constanțian, după ce a căpătat autorizația ministerială a pleda în Dobrogea.

D-l Traian Fortun complectându-și studiile în străinătate și recăpătând autorizația de a pleda în Dobrogea, s'a înscris din nou în baroul Constanțian.

It urăm deplin succes.

La 4 Iulie se va ține licitație la Primăria Constanța pentru furagiul cailor și închirierea magaziiilor de produse ale comunei.

Primăria Urbei Constanța

PUBLICAȚIE

Se aduce la cunoștința publică în ziua de Mercuri 1 Iulie st. v. a. e. orele 2 până la 4 p. m. se va ține licitațiune la această primărie, înaintea primarului sau a delegatului său, pentru darea în antreprindere a lucrărilor de captare necesare la alimentarea acestui oraș cu apă. Aceste lucrări a căror valoare totală după deviz se urcă la cifra de 81 mii lei, figurând sub denumirea de lotul No. 1 al proiectului întocmit de d-l inginer N. Cucu St. și aprobat de consiliul tehnic superior prin jurnalul No. 322, 487 și 645 din 96, se referă la executarea părților următoare:

1. Puțuri filtrante.
2. Cisterna de pompare.
3. Conducte de racordare și aspirațiune.
4. Pompare de constatare, toate executate în comuna Palas șapte kilometri distanța de Constanța.

Licitațiunea se va ține prin oferte sigilate, supra-oferte nu se primesc.

Concurenții spre a fi admiși la licitațiune vor depune pe lângă ofertele lor o garanție provizorie de 4000 lei, în recipisa casei de depuneri sau administrațiunii financiare a județului Constanța, depunerea garanției în numerar la licitațiune nu se admite.

Amatorii pot lua cunoștința de proiectul, devizul și caetul de sarcini al lucrării în Constanța, la primărie în toate zilele de lucru de la orele 9—12 a. m., și de la 3—5 p. m., și în București, la d-l Inginer N. Cucu St. str. Furtuna No. 5, autorul proiectului, în zilele de Marți și Sâmbătă de la orele 1 jum. — 2 jum. p. m.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu art. 68—79 din legea comptabilității generale a statului, fiind aplicabile întreprinderii și dispozițiunile, condițiunilor generale de întreprindere de lucrări publice.

Garanția definitivă va fi de 10 la sută din valoarea lucrărilor.

Primar, E. C. SCHINA.

Secretar, S. Danu.

De vânzare

În comuna Topraisar, distanța de 2 ore de Constanța, 250 hectare pământ de cultură aproape de vatra satului.

Preț avantajos, a se adresa doritorii la d-l Adm. 2 N. Călugăreanu, Constanța.

DE VÂNDARE

LOCURI

Parcelate

De la 1 leu și 50 bani metrul patrat până la 50 bani

Pe malul Mării Negre și lacul Tighir-Ghiol

În condițiuni de plată foarte avantajoase

Girant responsabil Administrator II, N. Călugăreanu.

Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” Constanța

oase, adică în timp de 4 ani în 16 rate trimestriale.

Intreagă această localitate este foarte mult căutată din cauză că a fost recunoscută de autoritățile sanitare ca cea mai salubră din toată Dobrogea, atât ca climă cât și pentru calitatea apei lacului ce o învecinează. Frobă de aceasta este că Eforia Spitalelor din București a construit un Spital Maritim (Sanatorium).

Orice informațiuni precum și pentru planul de situațiune al acestei localități se vor trimite franco la cerere de către proprietarul D-L ION NOVIȚĂ, București, str. Doamnei No. 27.

Dr Max Grunspan

De la Facultatea din Viena

Consultațiuni de la 8—10 a. m.

pentru săraci consultațiuni gratuite de la 3—5 p. m.

Locuința str. Independenței No. 28.

W. Staadecker

DEPOU DE MASINI SI UNELTE AGRICOLE

CONSTANȚA. — Strada Griviței No. 6.

LOCOMOBILE cu saū fără aparat de ars pae „Ruston”

TREERĂTOARE cu fusuri curbate saū excentrice „Ruston”

SECERĂTOARE cu aparatul de legat snopi

SECERĂTOARE simple „Daisy”

COSITOARE DE FÂN No. 4.

Mc Cormick

Pluguri universale originale „Rud. Sack”, Greble de fân, Vânturătoare, Trioare, Grape, Mașine de semănat, etc. etc.

Depou permanent de reserve

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

BUCURESCI

Calea Dorobantilor 117.

CRAIOVA

Strada Bucovăt 18

RECOMANDĂ MARELE LOR DEPOSIT DE

MAȘINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saū fără aparat de ars pae

De la 2 și jumătate până la 30 cai putere

Batoze de griu de toate mărimile | **Batoze de porumb** No. 5, cu Elevator de la 2½ până la 12 cai putere pentru Locomobilă și cu Mână

Mașine de semănat, Mașine de ciuruit și vânturat, Mașine de ales neghina și secara din grâu

— MORI DE MĂCINAT —

Instrumente trebniace mașiniștilor, curele englezești de prima calitate. Pietre de móră franțuzesci, Mașine de secerat „WOOD” cu saū fără aparat de legat snopi

— **PLUGURI DE OȚEL FĂURIT PESTE TOT** —

cu una până la patru brazde

COSITOARE

GRAPE DE FIER

cu 2 și 3 aripă, cu dinți articulați

ȚEVE DE CAZAN

pentru „Locomobile” și altele

În atelierul nostru primim reparațiuni de **LOCOMOBILE** din orice fabrică.

— **VÂNDĂRI CU CONDIȚIUNI AVANTAGIOASE** —